

Kompetencijų sąvadas - Santrauka

Raštingumas yra plati sąvoka, vertinama kaip lankstus žinių, įgūdžių ir požiūrių rinkinys, glaudžiai susijęs su kontekstu ir tikslu.

Kompetencijų struktūra:

- Kompetencijų rinkiniai, reikalingi tam tikram profesiniam ir (arba) gyvenimo veiksmui atlikti
- Kompetencijos aprašomos pagal taksonomijas (pvz. Bloom'o taksonomija, EQF, LEVEL5)

Pagrindinės kompetencijos (raštingumo) sąvokos, susijusios su duomenų raštingumu, gali būti susijusios su:

1. Skaitmeninės informacijos formatų tvarkymas aukštojo mokslo situacijose. Skaitmeninis (kritinio mąstymo) raštingumas
2. Duomenų rinkimas ir aiškinimas atliekant mokslinius tyrimus, plėtrą ir mokymą aukštojo mokslo srityje. Duomenų apdorojimo raštingumas
3. Specialistas apdorojantis duomenis informacinių technologijų studijų srityse. Duomenų valdymo raštingumas

Be to, yra bendrosios kompetencijos, pritaikomos tam tikruose „veiksmų laukuose“. Šios bendrosios kompetencijos gali būti sugrupuotos į socialines, asmenines ir organizacines kompetencijas.

Galiausiai DATALIT apima dėstymo, mokymų ir palaikymo gebėjimus, kurie skatina įgyti duomenų ir skaitmeninio raštingumo kompetencijas.

DATALIT kompetencijų suvestinė yra išvestinis keturių sričių klasteris, pagrįstas skirtingomis kompetencijų teorijomis (pvz., „Erpenbeck“, „Sauter 2014“, „REVEAL group 2016/2019“) ir konkrečios srities kompetencijomis. Pastarieji buvo išsamiai aprašyti DATALIT aprašymo etape. Jį sudaro šių subkompetencijų rinkinys:

Kompetencijos, susijusios su duomenų raštingumu	
Tam tikros srities („duomenų“) kompetencijos <ol style="list-style-type: none"> 1. Skaitmeninis raštingumas 2. Duomenų apdorojimo raštingumas 3. Duomenų valdymo raštingumas	Socialinės kompetencijos <ol style="list-style-type: none"> 1. Komandinis darbas (Tarpkultūrinis) 2. Bendravimas 3. Lyderystė: Konfliktų sprendimas 4. Orientacija į klientą, Sutelkimas
Vadybinės kompetencijos <ol style="list-style-type: none"> 1. Projektų vystymas 2. Išteklių planavimas; Išteklių sutelkimas 3. Įvertinimas 4. Tinklaveika 5. Verslumo kompetencijos <i>Idėjų generavimas ir galimybės</i>	Asmeninės kompetencijos <ol style="list-style-type: none"> 1. Kūrybiškumas 2. Problemų sprendimas 3. Kritinis mąstymas (Etiškas ir tvarus) 4. Lankstumas Susitvarkyti su neapibrėžtumu ir rizikomis

Pav. 1: DATALIT kompetencijų grupavimas

Bendra DATALIT kompetencijų suvestinė yra keturių laukų grupė, apimanti 16 kompetencijų, kurias galima išvardyti taip:

1. Duomenų / Skaitmeninio raštingumo kompetencija
  - Skaitmeninis raštingumas (įskaitant sub-kompetencijas)
  - Duomenų apdorojimas (įskaitant sub-kompetencijas)
  - Duomenų valdymas (įskaitant sub-kompetencijas)
2. Socialinės kompetencijos
  - Tarpkultūrinis bendradarbiavimas
  - Komunikacija
  - (Tarpkultūrinis) komandinis darbas
3. Asmeninės kompetencijos
  - Lankstumas/Prisitaikymas

- Kritinis mąstymas
  - Kūrybiškumas
  - Lyderystė
4. Vadybinės kompetencijos
- Projektų valdymas
  - Planavimas ir resursų valdymas
  - Tinklaveika
  - Vertinimas/Refleksija
  - Orientacija į klientą
5. Lyderystės ir koučingo kompetencijos
- COL planavimas duomenų ir skaitmeniniam raštingumui (DDL)
  - Mokymai apie duomenų ir skaitmeninį raštingumą
  - Duomenų ir skaitmeninio raštingumo kompetencijų pripažinimas

Duomenų ir skaitmeninio raštingumo sub-kompetencijos

Skaitmeninis raštingumas:

Kompiuterinis raštingumas	Pagrindiniai naudojimosi kompiuteriu ir programine įranga įgūdžiai
Interneto raštingumas	Susiję su asmenų gebėjimais rasti informaciją internete
Medijų raštingumas	Gebėjimas surasti, suprasti, kritiškai vertinti, dalyvauti kuriant medijų turinį ir komunikuoti įvairiomis formomis ir kontekstais.
Informacijos raštingumas	Informacinis raštingumas atspindi gebėjimą atpažinti, pasiekti, įvertinti, valdyti ir kurti informaciją
Skaitmeninio turinio kūrimo raštingumas	Tobulinti ir integruoti informaciją ir turinį į jau turimas žinias, suprantant, kaip turi būti taikomos autorių teisės ir licencijos. Mokėti nurodyti suprantamas instrukcijas kompiuterinei sistemai.
Duomenų atvaizdavimas	Gebėjimas atrinkti duomenų atvaizdavimo įrankius, pritaikytus asmenų poreikiams (mokslui ir verslui). Gebėjimas pateikti informaciją naudojant skirtingus grafinius įrankius.

Duomenų valdymas:

Dalintis skaitmeninėmis technologijomis	Dalintis duomenimis, informacija ir skaitmeniniu turiniu naudojant atitinkamas skaitmenines technologijas. Tarpininkauti dėl duomenų priskyrimo ir nuorodų. (https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competence-framework)
Nustatyti poreikius ir technologinius sprendimus	Įvertinti poreikius ir nustatyti, įvertinti, pasirinkti ir naudoti skaitmenines priemones ir galimus technologinius jų sprendimo būdus. Pakoreguoti ir pritaikyti savo skaitmeninę aplinką prie asmeninių poreikių (pavyzdžiui, prieinamumo) (https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competence-framework).

Duomenų tvarkymas:

Laiko tendencijų ir prognozių skaitymas ir kūrimas	Gebėjimas prognozuoti ir modeliuoti duomenis, skaityti ir suprasti prognozes
Skaityti ir kurti duomenų klasifikacijas arba taisykles	Gebėjimas klasifikuoti ir sisteminti prieinamus neapdorotus duomenis
Kurti prognozavimo modelius	Gebėjimas kurti prognozavimo modelius
Analizuoti prognozavimo modelius	Gebėjimas analizuoti prognozavimo modelius